

I. Czytanie ze zrozumieniem

Od wieków wiecznych wszystkim wiadomo, a szczególnie starym babciom, które o tym szeroko a dużo opowiadają wieczorem przy kominie, gdy się na nim drebka jasno palą i wesoło potrzaskują, że nocą świętego Jana, która najkrótsza jest w całym roku, kwitnie paproć, a kto jej kwiatusek znajdzie, urwie i schowa, ten wielkie na ziemi szczęście mieć będzie. Biada zaś cała z tego, że noc ta jest tylko jedna w roku, a taka niezmiernie krótka, i paproć w każdym lesie tylko jedna zakwita, a to w takim zakątku, tak ukryta, że nadzwyczajnego trzeba szczęścia, aby na nią trafić.

Ci, co się na tych cudowiskach znają, mówią jeszcze i to, że droga do kwiatu bardzo jest trudna i niebezpieczna, że tam różne strachy przeszkadzają, bronią, nie dopuszczają i nadzwyczajnej uwagi potrzeba, aby zdobyć ten kwiat.

Dalej jeszcze powiadają, że samego kwiatka z początku rozeznac trudno, bo się wydaje maleńki, brzydki, niepozorny, a dopiero urwany przemienia się w cudownej piękności kielich.

Że to tak bardzo trudno dojść do tego kwiatuszka i ułapić go, że mało kto go oglądał, a starzy ludzie wiedzą o nim tylko z posłuchów, więc każdy rozpowiada inaczej i swojego coś dorzuca.

Ale to przecież pewne, że nocą świętojańską on kwitnie, krótko, póki kury nie zapieją, a kto go zerwie, ten już będzie miał, co zechce. Pomyśli tedy sobie, choćby najcudowniejszą rzecz, ziści mu się wnet.

Wiadomo także, iż tylko młody może tego kwiatu dostać, i to rękami czystymi. Stary człowiek, choćby nań trafił, to mu się w palcach w próchno rozsypie.

Tak ludzie bają, a w każdej baśni jest ziarenko prawdy, choć obwija ją ludzie w różne szmatki to jąderko, że często go dopatrzyć trudno, ale tak i ono jest.

Józef Ignacy Kraszewski, *Kwiat paproci*. [w:] *U złotego źródła. Baśnie polskie*, wybór Stefanii Wortman. Nasza Księgarnia, Warszawa 1989, s. 105-106.

1. Powyższy fragment wyjaśnia:

- A. jak powstają legendy
 B. kto jest twórcą bajek
 C. o czym ludzie marzą
 D. jaką rolę odgrywa przyroda

2. Jest wiele wersji opowieści o kwiecie paproci, ponieważ:

- A. ten kwiat zakwita w każdym lesie
 B. wielu śmiałków próbuje go zdobyć
 C. każdy dorzuca do niej jakiś inny szczegół
 D. nikt nie może poznać całej prawdy

3. Opowieść o kwiecie paproci ma źródło w kulturze ludowej, na co wskazuje:

- A. czas zdarzeń
 B. język opowieści
 C. niezwykłość kwiatu paproci
 D. miejsce zdarzeń

4. Opowieść o kwiecie paproci jest fantastyczna, gdyż:

- A. zmyśliły ją babce
 B. jest w niej tylko „ziarenko prawdy”
 C. paprocie wcale nie kwitną
 D. dotyczy paproci o cudownych właściwościach

5. Kwiat paproci jest trudno zdobyć, ponieważ:

- A. ma niepozorny wygląd
 B. rośnie „za górami, za lasami”
 C. kwitnie w nieznanym porze roku
 D. jest dostępny tylko starym ludziom

6. Kwiat może zerwać tylko ten, kto ma „czyste ręce”, czyli:

- A. dokładnie je umył
 B. włożył rękawiczki
 C. ma szlachetne intencje
 D. nie trudni się ciężką pracą

II. Nauka o języku

7. Odmianą częścią mowy jest:

- A. liczebnik
 B. przyimek
 C. spójnik
 D. przysłówek

8. Wyrażenie przyimkowe jest zawarte w zdaniu:

- A. Słyszałam już tę melodię.
 B. Pożycz mi książkę.
 C. Nie lubię twoich żartów.
 D. Zaczekam na przystanku.

9. Nieprawidłową formę zaimka zawiera zdanie:

- A. Nie chcę cię znać.
 B. Daj mnie jabłko.
 C. Tam go nie ma.
 D. Jemu to powiedz.

10. Prawidłowo określono formy rzeczownika w zdaniu:

- A. Zjadł jabłko. - rodzaj nijaki, mianownik
 B. Poznał nowych przyjaciół. - rodzaj męski, biernik
 C. Widział niedźwiedzia. - rodzaj męski, dopełniacz
 D. Zatrzymał się na drodze. - rodzaj żeński, celownik

11. Za pomocą trybu rozkazującego można przede wszystkim wypowiedzieć:

- A. wątpliwość
 B. życzenie
 C. opinię
 D. prośbę

12. Błędnie zapisano czasownik w zdaniu:

- A. Wziąłbyś się już do pracy. B. On niedowidzi, podaj mu okulary.
 C. Oni chętnie poszli by do kina. D. Nie potrafiliśmy rozpalić ogniska.

13. Rodzaj męskoosobowy ma przymiotnik w zdaniu:

- A. Zielone liście wirowały w powietrzu. B. Uciekali przed gniewnymi słowami ludzi.
 C. Bał się nowych kolegów. D. Zatrzymał się w gwarnym miasteczku.

14. Zdaniem złożonym jest wypowiedzenie:

- A. Poszedł do szkoły, ale nie wziął zeszytu. B. Czytam wiersze, pamiętniki i powieści przygodowe.
 C. Nigdzie nie było moich ulubionych maskotek. D. Niestety, nie mogłam już dłużej czekać na spełnienie obietnicy.

15. W sposób nieregularny stopniuje się przymiotnik:

- A. dobry B. ładny C. kolorowy D. drogi

16. Liczebnik porządkowy znajduje się w zdaniu:

- A. Miał tylko pięć lat. B. Był czwarty na liście.
 C. Dał mi jedną czwartą zapasów. D. Tam było sześcioro dzieci.

17. Słomiany zapal ma ten, kto:

- A. boi się wody B. unika obowiązków
 C. umie rozpalić ognisko jedną zapalką D. szybko rezygnuje z przedsięwzięcia

18. Nitka Ariadny to:

- A. cienka, jedwabna nić B. kręta, niebezpieczna dróżka
 C. wskazówka pozwalająca wyjść z opresji D. czyjaś życzliwa pomoc podczas choroby

III. Literatura

19. W utworze pt. „W pustyni i w puszczy” zdarzenia przedstawia:

- A. narrator B. bohater C. osoba mówiąca D. autor

20. Szczególnej odwagi od Stasia Tarkowskiego wymagało:

- A. rzucenie rękawiczek na pustynny piasek B. dojście do obozu Lindego
 C. nauczanie Kalego religii D. oswojanie słońca

21. Staś i Nel zostali odnalezieni przez badaczy Afryki dzięki:

- A. przypadkowi B. śladom stóp na piasku
 C. informacji od murzyńskich plemion D. latawcom

22. Lekarstwem, które ocaliło Nel, była:

- A. penicylina B. polopiryna C. chinina D. esencja z ziół

23. Chłopcem, który poszukiwał rodzinnego szczęścia, był:

- A. Nemeček („Chłopcy z Placu Broni”) B. Zenek („Ten obcy”)
 C. Tomek Sawyer („Przygody Tomka Sawyera”) D. Tom Cauty („Królewicz i żebrak”)

24. Nemeček walczył o Plac Broni mimo:

- A. zakazu dowódcy B. braku czasu C. niechęci kolegów D. wysokiej gorączki

25. Pastorowie i Feri Acz byli wrogami Nemečka, ale:

- A. pomagali mu w trudnych chwilach B. ukryli go w Ogrodzie Botanicznym
 C. oddali mu hołd D. zdradzili mu plan bitwy

26. Zenek („Ten obcy”) wykazał się odwagą podczas:

- A. wyprawy po jabłka B. ucieczki z wyspy
 C. zawodów sportowych D. pogoni za konnym wozem

27. Ula Zalewska była dziewczynką:

- A. przedsiębiorczą B. impulsywną C. subtelną D. leniwą

28. Tomek („Przygody Tomka Sawyera”) nie chciał malować płotu, więc:

- A. uciekł z domu B. wyręczył się kolegami
 C. schował się w komórce D. rozlał farbę

29. Tomek Sawyer wziął na siebie winę za zniszczenie książki, aby:

- A. ocalić honor przyjaciółki B. zaimponować kolegom
 C. zemścić się na wrogach D. zyskać przychylność cioci

30. Syzyf został skazany na ciężką i bezowocną pracę, ponieważ:

- A. porwał i uwięził Korę B. oszukał bogów
 C. ukradł z Olimpu ogień D. okłamał boginię Herę